

REFLEXIONS D'EMPRESSES DE **L'ECONOMIA DEL BÉ COMÚ**

a la província de Castelló.

Direcció tècnica: Fundació Cívica Novessendes.

Disseny i maquetació: Moebius Creativa.

Impressió en paper ecològic.

Finançat per: Conselleria d'Hisenda, Economia i Administració Pública.

Agraïments a les empreses i persones col·laboradores de: Associació Valenciana per al foment de l'Economia del Bé Comú (AVEBC), especialment als i les membres del Grup Local EBC - Castelló, a les empreses de la província: Grup La Plana, Cuinatur - Menjadors escolars sostenibles, Paco Usó, Pou de Beca - Espai cultural obert, Hotel Voramar, Mar de Fulles, Cooperativa de Viver, Quantum, Ecopostural.

www.futursostenible.org

ÍNDEX

CONTINGUT DE L'INFORME

Introducció	4
Empreses pioneres a la província de Castelló	5
Empreses que s'han unit al camí de l'EBC a Castelló	10
L'Economia del Bé Comú al servei de la Sostenibilitat	14

1. INTRODUCCIÓ

La Fundació Novessendes és una fundació cívica o comunitària ubicada a Betxí, amb una missió orientada a la millora de la societat i el benestar de la ciutadania en l'àmbit al qual pertany i sobre el que actua. La **Fundació treballa per obrir camins de participació ciutadana, acompanyants les persones**, grups o entitats en l'objectiu compartit de millora comunitària. En aquest camí, ens trobem amb el model de l'Economia del Bé Comú (EBC) el qual proposa un canvi de paradigma econòmic i social cap a un desenvolupament sostenible de la societat, les organitzacions, institucions, empreses i centres educatius, ficant a les persones i al planeta com a prioritat.

L'any 2015 naix el grup local de l'Economia del Bé Comú de Castelló, format per **persones de diferents moviments, entitats i empreses** però amb un mateix propòsit, treballar pel bé comú. Aquest mateix any, hi ha 5 empreses que inicien el camí amb l'Economia del Bé Comú fent el seu primer Balanç (BBC). El grup local continua impulsant aquest moviment a les nostres comarques fins que l'any 2017 impulsa i col·labora amb la Fundació Novessendes per a dur a terme el projecte "Els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) més a prop gràcies a l'Economia del Bé Comú" obrint un camí que marcaria un precedent al ficar de relleu les sinergies amb els ODS a l'hora d'encarar els reptes econòmics, socials i ambientals a través de les diverses eines que ofereix l'EBC: el Balanç del Bé Comú, la Matriu del Bé Comú, el Pla de millora... i com es contribueix així cap a la consecució dels ODS.

Amb aquest projecte, detectem la necessitat de treballar amb centres educatius per tal d'introduir els valors de l'EBC: **Dignitat Humana, Justícia Social i Solidaritat, Sostenibilitat Ecològica i Transparència i Participació democràtica**. Per tant, es gesta una de les línies d'actuació dins de l'estratègia d'Educació per a la Ciutadania Global que treballa la Fundació Novessendes fins a l'actualitat: La línia FUTUR SOSTENIBLE. Amb l'objectiu de promoure en la Formació Professional i en l'ESO de la Comunitat Valenciana la consciència crítica i la participació per al foment d'un desenvolupament amb rostre humà sostenible per a totes i tots, prenent com a eina estratègica els principis i valors de l'EBC, alineada amb els ODS i els Drets Humans.

Actualment, ja en són **més d'una vintena el nombre d'empreses de la província de Castelló que han fet el BBC**. Així mateix, **6 centres educatius han realitzat el BBC, gràcies a l'esforç i la col·laboració de l'Associació Valenciana per al foment de l'Economia del Bé Comú**. Encara que són molts més centres educatius els que ja estan treballant l'EBC a les seues aules i equips directius. Des de Novessendes, considerem fermament la importància de l'educació per al progrés de les persones, les empreses i les societats cap a un futur sostenible.

Mario Rebollar Román

*Coordinador del Grup Local EBC Castelló
i tècnic de la Fundació Novessendes.*

2. EMPRESSES PIONERES A LA PROVÍNCIA DE CASTELLÓ

A continuació, presentem les declaracions fetes l'any 2017 per les empreses que van començar aquest camí de l'Economia del Bé Comú. Aquestes estan extretes de la memòria del projecte: “Els ODS més a prop gràcies a l'EBC” realitzat l'any 2017 per la Fundació Cívica Novessendes.

GRUP LA PLANA

“Els pares ens deien sempre que el més valuós que devíem de conservar era l'harmonia familiar, **la responsabilitat del treball ben fet i l'honradesa amb la gent i amb el lloc** en el qual vivim. També deia que per a recollir, primer s'ha de sembrar, o que cal retornar a la comunitat el que ella aporta a l'empresa, que és tot. Però a la família ens preocupava com l'economia estava anat just al contrari d'eixos principis.

¿Que podem fer per a canviar aquesta situació?

Manolo va descobrir una caixa amb algo molt valuós, l'Economia del Bé Comú. Prioritzar a les persones, cuidar el medi ambient i retornar recursos a la comunitat. **En 2015 vam fer el Balanç del Bé Comú.** i vam descobrir una ferramenta extraordinària, per aconseguir que millorar com a empresa signifiqui també millorar el món.”

Família Piquer Gumbau

Família propietària de Grup La Plana

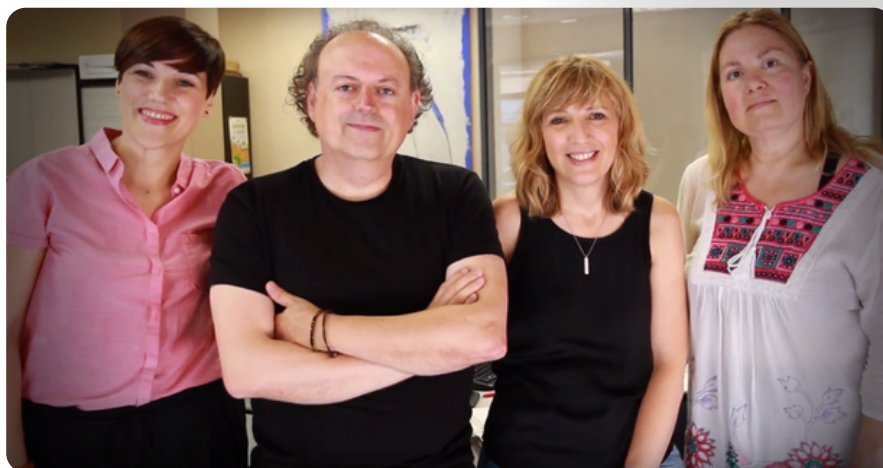
Fes clic ací per veure el vídeo d'aquesta empresa

PRIORITZAR A LES PERSONES, CUIDAR EL MEDI AMBIENT I RETORNAR RECURSOS A LA COMUNITAT.

CUINATUR – MENJADORS ESCOLARS SOSTENIBLES

“Ens van demanar si volíem cuinar a l'escola del meu poble. Amb el temps, la nostra proposta ecològica i sostenible es va portar a altres pobles i altres escoles. El nostre **projecte de restauració sostenible és aplicable a altres àmbits i en aquest procés descobrirem l'Economia del Bé Comú**. Un nou paradigma amb instruments que ens permeten traure una foto real del nostre treball. També ens permet mesurar l'impacte de la nostra activitat empresarial en la societat i en el medi ambient. Una foto que ens situa on estem i ens ajuda a arribar on volem.”

Félix Segarra, *Gerent de Cuinatur*

[Fes clic ací per veure el vídeo d'aquesta empresa](#)

**EBC: UN NOU PARADIGMA
AMB INSTRUMENTS QUE ENS
PERMETEN TRAURE UNA
FOTO REAL DEL NOSTRE
TREBALL.**

POU DE BECA - ESPAI CULTURAL OBERT

“¿Tant de sacrifici, tant de treball, pels diners? Per a què! Vaig decidir reprendre el projecte dels meus pares, volia avançar, volia evolucionar, però sense perdre les nostres tradicions. Vam decidir que anàvem a gaudir del nostre treball, prou d'esclavitud. **Gaudir del nostre entorn, d'allò nostre, sense oblidar d'on venim**, per a experimentar el sabor de la terra, i de manera respectuosa. I per això ens vàrem involucrar en l'Economia del Bé Comú. Perquè pensem que es pot viure d'una forma digna, lliure i responsable amb lo nostre. Bo, net i just.”

Nicolás Barrera i Sonia Gil

Família propietària d'Espai Pou de Beca

[Fes clic ací per veure el vídeo d'aquesta empresa](#)

**PER AIXÒ ENS VÀREM
INVOLUCRAR EN L'ECONOMIA
DEL BÉ COMÚ. PERQUÈ PENSEM
QUE ES POT VIURE D'UNA FORMA
DIGNA, LLIURE I RESPONSABLE
AMB LO NOSTRE.**

SUPERNARANJAS

“Entre 4 amics vam crear un projecte innovador per a **recuperar varietats autòctones. Varietats autòctones de qualitat**, cultivades respectant el medi ambient, a la societat, i sobretot, permetent que l'agricultor cobre el preu just pel seu esforç. Encara que no crec molt en les casualitats, just en eixe moment apareixia en Espanya el moviment de l'Economia del Bé Comú.

“Els valors que en Supernaranjas volíem difondre, encaixaven perfectament amb els ideals de l'EBC. Vam encaixar ràpidament, vam ser de les **primeres empreses en redactar el Balanç del Bé Comú**. Avui els meus pares poden veure a les seues nétes gaudir de les seues terres, i els seus tarongers alimenten un projecte just amb la societat i el seu entorn.

Cap compte comptable reflecteix aquests beneficis, però en Supernaranjas **sabem que el Bé Comú, no té preu**.

Malauradament, la figura icònica del projecte ens va deixar de sobte en 2021. Això sí, ho va fer on sempre havia desitjat, en els seus horts. A partir d'eixe moment, el colp va ser tan dur, que no vam ser capaços de continuar i el projecte es va acabar. Però, no és motiu per no seguir defensant l'EBC d'ara endavant, encara que des d'una altra perspectiva, com un usuari més, no com a empresari.”

Paco Usó

Gerent de Supernaranjas fins l'any 2021

Fes clic ací per veure el vídeo d'aquesta empresa

**ELS VALORS QUE EN
SUPERNARANJAS
VOLÍEM DIFONDRE,
ENCAIXAVEN
PERFECTAMENT
AMB ELS IDEALS DE
L'EBC.**

HOTEL VORAMAR

“Fa temps que em vaig adonar que la vida en el mar està compromesa. Aquest és el resultat de buscar sols el benefici sense tindre en compte les conseqüències. **No hi ha planeta que aguante aquest estil de vida.**

Vaig descobrir una alternativa de model, basada en una idea molt senzilla, l'èxit no es pot mesurar únicament amb les ganancies, cal mesurar l'abast total de l'activitat, com allò que aporte al bé comú. **El respecte al medi ambient, el benestar dels treballadors i el retorn a la comunitat.** Ens vam sumar doncs al moviment de l'Economia del Bé Comú. Tenim hort propi, treballem amb proveïdors respectuosos amb la naturalesa, la nostra energia és geotèrmica, prioritzem a les persones abans dels resultats.

El nostre objectiu és l'Impacte Zero en l'entorn. Volem ser part de la solució.”

[Fes clic ací per veure el vídeo d'aquesta empresa](#)

**EL NOSTRE
OBJECTIU ÉS
L'IMPACTE ZERO EN
L'ENTORN. VOLEM
SER PART DE LA
SOLUCIÓ.**

Rafa Pallarés

Gerent de l'Hotel Voramar fins l'any 2021

3. EMPRESSES QUE S'HAN UNIT AL CAMÍ DE L'EBC A CASTELLÓ

Des de les pioneres l'any 2017, han sigut **moltes les empreses que han anat sumant-se al moviment de l'Economia del Bé Comú** al llarg de la província. A continuació, vos deixem les reflexions d'una mostra d'elles.

MAR DE FULLES

“Al llarg dels anys vaig intentar conscienciar a la gent sobre l'emergència climàtica, però em vaig adonar que era difícil fer-ho així i vaig decidir donar-li la volta a l'equació: havia de crear un espai que atraguera a persones i servira per a demostrar-los la importància de cuidar del medi ambient. Mar de Fulles **és un hotel 100% autosuficient i construït d'acord amb criteris bioclimàtics**. Tenim horta pròpia que representa el nostre ADN, des que plantem el producte, creix i el servim als nostres clients en el restaurant.

Treballem només amb banca ètica i el **50% de les decisions les prenem pensant en el medi ambient i en el benestar de les persones**. En aquests huit anys hem aconseguit que moltes persones compreguen què és el turisme sostenible, com cuidar de l'entorn i que les coses es poden fer bé. Per a això, l'EBC ens ha mostrat el camí i hui és la nostra eina empresarial que ens ajuda cada dia a aconseguir-ho.”

Juanma Urbán

Director de l'Hotel Mar de Fulles

Fes clic ací per veure el vídeo d'aquesta empresa

**HAVIA DE CREAR UN
ESPAI QUE
ATRAQUERA A
PERSONES I SERVIRA
PER A DEMOSTRAR-
LOS LA IMPORTÀNCIA
DE CUIDAR DEL MEDI
AMBIENT.**

COOPERATIVA DE VIVER

“En els anys 90 hi havia a Viver diverses almàsseres privades, la de Don José, la de Raül, la d'Antonio... però ens vam adonar que **si tots els agricultors del poble ens ajuntàvem podríem arribar més lluny**. Així, la cooperativa de Viver va nàixer amb 242 persones associades i una persona treballadora que s'ocupava de processar les olives. Amb el temps, vam anar incorporant altres productes, treballant les ametles, algunes fruites i hortalisses.

Hui la Cooperativa **compta amb 530 persones associades i 68 persones treballadores**. Tenim un supermercat propi, una gasolinera i fins a una línia pròpia de cosmètics naturals.

En tot aquest camí, el **nostre objectiu ha sigut millorar la productivitat de les empreses associades**, cuidar de les persones, cuidar de la terra que ens dona menjar i de l'entorn on vivim i treballem.

És a dir, hem **integrat els principis de l'Economia del Bé Comú** per a produir amb qualitat, respecte i dignitat i sabem que és la fórmula de l'èxit d'aquest projecte col·laboratiu.”

Teresa Lidón

*Responsable Àrea d'Innovació
i Sostenibilitat de la Cooperativa de Viver*

**Fes clic ací per veure el vídeo
d'aquesta empresa**

**HEM INTEGRAT ELS
PRINCIPIS DE
L'ECONOMIA DEL BÉ
COMÚ PER A PRODUIR
AMB QUALITAT,
RESPECTE I DIGNITAT**

QUANTUM

“Quan vaig acabar la universitat a Castelló, em preguntava què podia fer un enginyer per a contribuir amb un món millor? La resposta va arribar del cel. En 2010 em van contractar de l'estranger per a coordinar l'enginyeria de la planta fotovoltaica més gran Europa. Quan vaig tornar vaig acabar desencantat en veure que moltes empreses del sector buscaven només el benefici financer a costa de tot. Vaig pensar que havia de fer alguna cosa i en 2019 em vaig unir a Alfonso i Javier per a **posar els nostres coneixements al servei del bé comú. I així va nàixer Quantica renovables.**

L'inici va ser dur, però hui som la **tercera empresa d'autoconsum més gran del país**; amb 30 persones treballant i una facturació de 10 milions anuals. Més enllà d'aquestes dades, el veritablement important és que cada dia generem energia que no contamina i ajudem a fer front a l'emergència climàtica; fem costat a la xarxa elèctrica que tots utilitzem amb l'energia verda sobrant, i, a més, els nostres clients obtenen una rendibilitat per això. **Com no ens anàvem a sumar llavors al moviment de l'Economia del Bé Comú!** Si és un model pràctic que m'ajuda a perfeccionar la filosofia del win-win: totes les parts d'un negoci poden eixir beneficiades.”

[Fes clic ací per veure el vídeo d'aquesta empresa](#)

**L'ECONOMIA DEL BÉ
COMÚ ÉS UN MODEL
PRÀCTIC QUE
M'AJUDA A
PERFECCIONAR LA
FILOSOFIA DEL WIN-
WIN: TOTES LES
PARTS D'UN NEGOCI
PODEN EIXIR
BENEFICIADES.**

Víctor Gaceta

Gerent Comunitat Valenciana.

ECOPOSTURAL

“Sempre vam tindre clar que l'objectiu del nostre negoci era obtenir beneficis ajudant les persones a millorar la seua salut. I, en part, ho hem aconseguit. **Fa 25 anys se'ns va ocórrer combinar tècniques de salut natural amb tècniques de fabricació innovadores.** I vam començar a fabricar lliteres úniques i sostenibles per a tots els gustos: per a massatgistes, per a esteticistes, per a professionals de l'atenció mèdica, per a fisios i osteòpates. Va ser un èxit. Al principi traïem 15 models. Hui tenim més de 380 per a diferents especialitats i hem venut 200.000 lliteres en més de 20 països.

Sempre vam entendre que el nostre èxit comercial també depenia de la salut del nostre entorn i que l'empresa havia de desenvolupar-se tenint en compte el benestar de tots. Llavors descobrim l'Economia del Bé Comú; un model alineat al 100% amb els nostres principis amb una eina pràctica que ens permet gestionar l'empresa de manera sostenible i mesurar aspectes concrets **per a funcionar de manera més eficient i responsable a tots els nivells: econòmic, humà i mediambiental.** Hui anem per la nostra tercera memòria EBC i sabem que estem en el camí adequat.”

Paulo Vieira

Director Gerent de Ecopostural

Fes clic ací per veure el vídeo d'aquesta empresa

**L'ECONOMIA DEL BÉ
COMÚ ENS PERMET
GESTIONAR
L'EMPRESA DE
MANERA SOSTENIBLE
I MESURAR ASPECTES
CONCRETS PER A
FUNCIONAR DE
MANERA MÉS
EFICIENT I
RESPONSABLE A TOTS
ELS NIVELLS.**

4. L'ECONOMIA DEL BÉ COMÚ AL SERVEI DE LA SOSTENIBILITAT

En l'actualitat el planeta ha donat diversos avisos reals i contundents de la problemàtica mediambiental, en el sentit més ampli, per aquest motiu en les últimes dècades governs, institucions internacionals, empreses i entitats en general **treballen per a contribuir a canvis positius per a totes i tots**.

Els tractats, normatives, reglaments, l'**Agenda 2030 (ODS)**, en l'àmbit nacional i internacional, s'han convertit en el motor per a generar un canvi real en les nostres economies.

Ahora, ha augmentat l'**interès de les empreses per avaluar i millorar l'impacte social i mediambiental**, iniciant-se en el camí de les organitzacions de triple impacte.

En la dècada dels 90, apareix el concepte de "**Desenvolupament sostenible**", el qual es defineix com: "aquell que satisfà les necessitats del present sense comprometre les necessitats de les futures generacions".

La contextualització prèviament descrita, ens permet comprendre l'**importància que, en l'àmbit de la Comunitat Valenciana**, es gestara el Decret 200/22, del 25/11/2022 el qual regula la responsabilitat social de les entitats valencianes.

Aquest decret, en el seu preàmbul, recull els conceptes desenvolupats anteriorment, a més descriu el següent fonament:

"Serà a partir de la primera dècada del segle XXI quan diferents institucions internacionals, i molt especialment la Unió Europea, prenen consciència de la necessitat de desenvolupar marcs normatius que orienten accions, harmonitzen polítiques i regulen una sèrie d'obligacions dirigides a potenciar la responsabilitat social de les empreses, com a factor de compromís amb la sostenibilitat i com a element de diferenciació competitiva que marca una estratègia econòmica viable i compatible amb la regeneració social, econòmica i mediambiental dels espais en els quals exerceixen la seua funció productiva."

El **Decret 200/22 planteja tres requisits** per a les organitzacions: la memòria de sostenibilitat, l'informe de verificació i un acompliment mínim que es mesura a partir d'un sistema d'indicadors que proposa.

Les organitzacions que sol·liciten la **qualificació d'entitat valenciana socialment responsable** hauran de presentar una memòria de sostenibilitat (transparent i verificable), la qual pot elaborar-se en qualsevol dels nous models econòmics.

L'auditoria de verificació és una eina que ajuda al control intern i a la millora contínua en la gestió. Per a preservar el valor i la rellevància de l'informe de verificació, aquest ha de ser **realitzat per una persona o entitat aliena a l'empresa**.

Amb la finalitat d'avaluar l'acompliment en matèria de sostenibilitat, aquest Decret afegeix l'**exigència d'una autoavaluació segons el sistema d'indicadors** establert normativament.

Aquest sistema de mesura permet **fixar nivells d'acompliment mínims** perquè les entitats puguen ser inscrites en el Registre d'entitats valencianes socialment responsables (REVSR).

Encara que la qualificació i la inscripció tenen vocació de permanència, **preveu la norma una renovació cada dos anys** de la qualificació-inscripció, que sí que exigeix nova sol·licitud amb la finalitat de revisar el compliment de les obligacions que la pròpia entitat s'ha imposat i l'incompliment de la qual impedirà el manteniment de la inscripció.

Quant al cost, és mínim per a aquelles entitats que ja venien obligades a elaborar memòries de sostenibilitat, per a les entitats que no venen obligades per la legislació vigent, però desitgen de manera voluntària **reportar informació en matèria de sostenibilitat**, el sistema d'indicadors que els proposa la norma, els ajuda a desenvolupar-lo.

En aquest marc legislatiu, els **nous models econòmics** aporten un marc teòric i eines que **permeten orientar-nos en el desenvolupament sostenible**, generant un canvi cap a la unió entre allò social, mediambiental i econòmic.

L'**Economia del Bé Comú**, és un dels models econòmics de **triple impacte**, que ens permet desenvolupar organitzacions amb un compromís més humà en el seu ADN organitzacional.

Els **valors EBC (dignitat humana, solidaritat i justícia social, sostenibilitat mediambiental i transparència i participació democràtica)** representen el pilar fonamental del model, a més de l'anàlisi dels seus grups d'interès (propietaris i proveïdors financers, proveïdors, empleats, clients i entorn), això després ens permetrà aplicar les principals eines EBC: la matriu i el balanç del bé comú, reflectint un diagnòstic de l'empresa vers la seua contribució al bé comú, i elaborant finalment un pla de millora que ens espenye en el camí de la sostenibilitat.

El propi model ens proporciona **eines per a l'elaboració de la memòria de sostenibilitat que requereix el Decret 200/22**. Generant per a l'empresa un full de ruta per a la gestió d'una organització més responsable social i mediambientalment, més activa i compromesa amb les persones treballadores i la societat.

Maria Leticia Cedrola Spremolla

*Economista i membre del grup local EBC
Castelló.*

REFLEXIONS D'EMPRESSES DE L'ECONOMIA DEL BÉ COMÚ

a la província de Castelló.

novessendes
fundació cívica

GENERALITAT
VALENCIANA

**SEMPRE
TEUA**
La teua llengua

ECONOMIA
DEL BÉ COMÚ
Associació Valenciana